Eduskunta
Eduskunnan suuri valiokunta
suuri.valiokunta@eduskunta.fi

**LAUSUNTO**
**17.5.2016**

Asia: U 7/2016 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavien veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta

Asia: UJ 9/2016 vp – U 7/2016 vp: U-jatkokirje eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavien veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta

Asia: E 11/2016 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto - Verojen kiertämistä koskeva paketti: Seuraavat toimet tehokkaan verotuksen ja paremman verotuksen avoimuuden toteuttamiseksi

## FINNWATCH RY:N ASIANTUNTIJALAUSUNTO

Finnwatch kiittää eduskunnan suurta valiokuntaa mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiassa. Esitämme lausuntonamme seuraavaa.

Asiat koskevat Euroopan komission toimenpidepakettia, jolla on tarkoitus puuttua haitalliseen verokilpailuun ja monikansallisten yritysten aggressiivista verosuunnitteluun. Verosuunnitteluun puututtaisiin muun muassa niin kutsutulla veronkiertodirektiivillä. Toimenpidepaketilla on tarkoitus toteuttaa OECD:n aggressiivisen verosuunnittelun vastaisen BEPS-hankkeen osia EU:ssa.

Nykyisen kansainvälisen yritysverojärjestelmän puitteet luotiin Kansainliitossa 1920-luvulla. Tuolloin tullit rajoittivat rajat ylittävää kauppaa eikä tekniikka mahdollistanut tavaroiden ja palveluiden tarjoamista globaalisti. Kaupan vapauttamisen seurauksena maailmankauppa on 50-kertaistunut 1960-luvun tasolta.

Euroopan komission ja OECD:n tilannekuva on oikea. Kansainvälinen yritysverojärjestelmä on luotu toisenlaisen maailman tarpeisiin ja se on rikki. Ongelmat on tunnustettu jo yli 50 vuotta: järjestelmä mahdollistaa voittojen keinotekoisen siirtämisen maasta toiseen ja eri maiden verojärjestelmien eroihin liittyvien aukkojen hyödyntämisen.

Tähän asti valtioiden vastaus ongelmaan on ollut verokilpailu, jolla verokikkailijoita on houkuteltu näyttämään voitto omassa maassa. Euroopassa yritysverokilpailuun ovat osallistuneet aktiivisimmin Alankomaat, Belgia, Irlanti, Kypros, Luxemburg ja Sveitsi. Yksin Luxemburgin tarjoamien röyhkeiden verosopimusten vuoksi muut EU-maat ovat menettäneet vuosittain miljardeja tai jopa kymmeniä miljardeja verotuloja.

Suomi ei ole osallistunut yritysverokilpaan aktiivisesti ja se kuuluu häviäjien enemmistöön. Lukuisat julkisuudessa käsitellyt esimerkit sekä valtiovarainministeriön selvitykset osoittavat, että Suomi on menettänyt verotuloja satoja miljoonia vuodessa voittojen siirrossa pois maasta. Suomen etu on siten hillitä verokilpailua ja rajoittaa keinotekoisia verovälttelyjärjestelyjä.

**Finnwatch ry**
Malminrinne 1B, 2.krs
00180 Helsinki
Finland

**info@finnwatch.org**
www.finnwatch.org

Juuri tästä Komission veronkiertodirektiivissä on kysymys.

Kyse ei kuitenkaan ole yksin lyhyen aikavälin veromenetyksistä. Kyse on markkinatalouden pelisäännöistä. Rikkinäinen yritysverojärjestelmä suosii suuria monikansallisia yrityksiä, vaikka monesti ketterät pienet yritykset toimivat tehokkaammin. Järjestelmä suosii myös maita, joissa julkishallinto on tehoton – tai jopa korruptoitunut, mistä esimerkiksi Luxemburgin tai Sveitsin esimerkit osaltaan kertovat. Yrityksiä epätasapuolisesti kohtelevat lakiin perustumattomat sopimukset eivät kuulu oikeusvaltioon.

Rikkinäinen verojärjestelmä haittaa yksiselitteisesti markkinoiden toimintaa ja hidastaa talouskasvua. Se on uhka hyvinvoinnille ja EU:n sisämarkkinoiden toiminnalle.

Verokilpailu on ongelman syy ja seuraus. On selvää, että yritysten ja valtioiden rooli taloudessa on erilainen. Valtioiden tehtävä on luoda tehokkaat ja tasapuoliset markkinat yritysten kilpailulle. Verokilpailulla valtiot pilaavat mahdollisuutensa luoda tällaiset markkinat. Pidemmällä aikavälillä ongelmat ovat kärjistyneet äärimmilleen.

Siksi ongelmaa ei voi ratkaista puuttumatta kansalliseen verokilpailuoikeuteen, kuten komissio esittää. Toteuttamalla nopeasti ja kattavasti paketissa esitetyt toimet rajoitetaan aggressiivista verosuunnittelua ja haitallista verokilpailua merkittävästi.

Suomi on OECD:n jäsenenä sitoutunut sen –BEPS-hankkeeseen. Ensimmäiset askelet verosuunnittelun ja verokilpailun rajoittamisesta olisi syytä ottaa nopeasti, jotta kansainvälisen yhteisön ja Suomen uskottavuus ongelmien ratkaisijoina säilyy.

Suomen tulee olla ongelmien ratkaisussa aktiivinen eikä kehityksen jarru. EU on riittävän suuri markkina, jotta se voi toimia veturina ongelmien ratkaisussa vaarantamatta jäsenvaltioiden kilpailukykyä.

Toisaalta komissio on myös oikeassa siinä, että paketti ei sisällä pysyvää ratkaisua ongelmaan, koska se ei poista erillisyhtiöiden verotukseen ja markkinaehtoperiaatteeseen liittyviä perustavanlaatuisia ongelmia. Siksi nyt otettavat askeleet ovat tärkeitä koko kansainvälisen yhteisön ongelman ratkaisukyvyn uskottavuuden kannalta.

Aggressiivisen verosuunnittelun ja kaksinkertaisen verotuksen poistamiseksi tulee pidemmällä aikavälillä pyrkiä komission esittämän yhteisen yhdistetyn yritysveropohjan (CCCTB) kaltaisiin kestävämpiin ratkaisuihin. On tärkeää, että Suomi on aktiivisesti mukana toteuttamassa hanketta.

Valtioneuvosto on nostanut kannanotoissaan esiin huolen, että verotuksen kilpailukyky ja kansallisen suvereniteetin päättää verotuksesta. Kuten toimme edellä esiin, huoli perustuu väärään tilannekuvaan. Haitallisessa verokilpailussa ei ole kyse siitä, että yrityksiä houkuteltaisiin maahan – vaan siitä, että niitä houkutellaan siirtämään toisessa maassa syntyneitä voittoja.

Puuttumalla haitalliseen verokilpailuun nimenomaan parannettaisiin Suomen ja EU:n kilpailukykyä. Samalla Suomi saisi myös laajemman mahdollisuuden päättää

**Finnwatch ry** **info@finnwatch.org**
Malminrinne 1 B, 2 krs www.finnwatch.org
00180 Helsinki
Finland

itsenäisesti verotuksen tasosta. Tällöin voitaisiin luoda tehokkaampi verojärjestelmä myös yritysten toiminnan kannalta.

Komission esittämien muutosten tarkoitus ei kuitenkaan ole lähtökohtaisesti rajoittaa verotusoikeutta vaan laajentaa sitä. Tämän vuoksi suvereniteettiin ei kohdistu edes teoriassa merkittävää uhkaa.

Useimmat esitetyt säädökset sisältyvät jo Suomen lainsäädäntöön. Esimerkiksi väliyhteisöjen verotuksen tasoa koskeva ehto on Suomen laissa jo tiukempi kuin komission ehdotuksessa. Suomi hyötyisi direktiivistä, kun useiden maiden olisi poistettava tarjoamiaan veroetuja, joita yritykset hyödyntävät voittojen siirrossa pois Suomesta.

Jatkovalmistelussa Suomen kannattaisi varmistaa, että direktiivin verosuunnittelua rajoittavat säännökset ovat yksityiskohdiltaan riittävän kunnianhimoiset. Lisäksi tulee varmistaa, että EU-sääntelyllä ei estetä kansallista puuttumista aggressiiviseen verosuunnitteluun. Myös muut komission ja OECD:n BEPS-hankkeen suositukset kannattaa toteuttaa.

Komission ehdotuksissa on useita kohtia, joita voitaisiin parantaa. Esimerkiksi korkovähennysrajoitusta koskevassa säännöksessä tulisi ottaa huomioon mahdollisuus käyttää väliyhtiötä vähennyskelpoisten korkojen luomiseen. Samoin vähennyskelpoisten korkojen alarajoja olisi syytä laskea, koska ne antavat edelleen sijaa aggressiiviselle verosuunnittelulle. Nyt rajat ovat korkeammat kuin Suomen laissa. Olemme aiemmissa lausunnoissamme esittäneet kehitysideoita komission ehdotuksiin. Linkit lausuntoihimme ovat tämän lausunnon lopussa.

Suomen tulisi ottaa jatkossa lyhyen aikavälin sijaan kunnianhimoisempi linja. Rikkinäisen verojärjestelmän korjaaminen ei onnistu, jos tarkastellaan lyhyen aikavälin pikavoittoja todellisten ongelmien sijaan. Vastuulliset päättäjät pyrkivät luomaan sen sijaan tehokkaan ja reilun verojärjestelmän. Vain niin voidaan taata hyvinvointi ja tehokas talousjärjestelmä pidemmällä aikavälillä.

Finnwatch ry:n puolesta

Lauri Finér
Tutkija, veroasiantuntija
Finnwatch ry

Aiemmat lausuntomme asioissa:

**3.5.2016** Lausunto valtiovarain valiokunnan verojaostolle: veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskeva sääntöjen vahvistaminen:
http://finnwatch.org/images/LausuntoVeronKiertamisenTorjunta.pdf

**18.03.2016** Lausunto valtiovarainvaliokunnan verojaostolle: verojen kiertämistä koskeva paketti:
http://finnwatch.org/images/Finnwatch_lausunto_Komission_tiedonanto_veronkierrosta.pdf

**4.3.2016** Lausunto: Maakohtainen veroraportointi:
http://finnwatch.org/images/Finnwatch_lausunto_cbcr-tietojenvaihto.pdf

**Finnwatch ry**
Malminrinne 1B, 2.krs
00180 Helsinki
Finland

**info@finnwatch.org**
www.finnwatch.org